

Broj: 04-05-04-1886/18
Sarajevo, 11.10.2018. godine

SAOPĆENJE POVODOM IZVRŠENJA PLANA FINANSIJSKE REVIZIJE ZA 2017/2018. GODINU

Ured za reviziju institucija u Federaciji BiH izvršio je Plan revizije za 2017/2018. godinu kojim je predviđeno obavljanje 80 finansijskih revizija. Izvršena je i jedna specijalna revizija na osnovu Zaključka Parlamenta FBiH¹. Od 80 planiranih revizija, dva subjekta² su revidirana za 2016. i 2017. godinu, te su u okviru izvještaja o finansijskoj reviziji data mišljenja za svaku revidiranu godinu.

Finansijska revizija obuhvatila je reviziju finansijskih izvještaja, kao i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa zakonima i propisima, te su za svakog subjekta revizije data dva mišljenja.

Izvršena je revizija **Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH za 2017. godinu**, u kojem su ukupno ostvareni rashodi i izdaci iznosili **2.417.874.272 KM**, revizija **26 korisnika Budžeta FBiH** sa ukupnim rashodima i izdacima u iznosu od **2.226.463.888 KM**³, revizija **pet kantona, 11 kantonalnih ministarstava i pet općina** sa ukupnim rashodima i izdacima u iznosu od **1.423.099.612 KM**, revizija **19 zavoda, fondova, agencija i javnih ustanova** sa ostvarenim rashodima i izdacima u iznosu od **2.606.829.712 KM**, te **14 preduzeća** sa većinskim državnim vlasništvom, sa ukupnim ostvarenim rashodima u iznosu od **1.797.871.866 KM**. Od navedenih subjekata, **41% je revidirano prvi put čiji budžeti i finansijski planovi samo za 2017. godinu iznose preko 340 miliona KM**.

O pouzdanosti finansijskih izvještaja dato je **35 pozitivnih mišljenja, 32 mišljena s rezervom, 11 negativnih i pet suzdržanih mišljenja**. Za usklađenost sa zakonima i drugima propisima, dato je **14 pozitivnih mišljenja, 58 mišljenja s rezervom i 11 negativnih mišljenja**. Revidiranim institucijama dato je **1.365 preporuka**, od kojih se veliki broj ponavlja iz godine u godinu.

Konstatovano je da pet subjekata revizije nisu sačinili godišnje finansijske izvještaje u skladu sa zakonskim propisima ili ih nisu nikako sačinili, te revizija nije mogla pribaviti dostatne i primjerene revizijske dokaze za osiguranje osnova za revizijsko mišljenje. Zbog navedenog, **Ured za reviziju se suzdržao od davanja mišljenja na finansijske izvještaje za pet subjekata**: Ured predsjednika i dva potpredsjednika FBiH, Sveučilište u Mostaru, Univerzitet u Sarajevu, Federalni fond za pomoć nastradalim od prirodne nesreće na teritoriji FBiH i J.P. "Bosansko-podrinjske šume" d.o.o. Goražde.

Revizijom **Izvještaja o izvršenju Budžeta Federacije BiH za 2017. godinu** za pouzdanost finansijskih izvještaja i za usklađenost, data su **mišljenja s rezervom, te 36 preporuka**. Navedeni Izvještaj predstavlja konsolidovani izvještaj za ukupno 61⁴ instituciju u FBiH, te daje sliku budžetske potrošnje na nivou Federacije BiH. U ovom, kao i drugim izvještajima finansijske revizije, skrenuta je pažnja na određena pitanja koja nisu uticala na data mišljenja, ali koja su važna za sistemski pristup rješavanja identifikovanih problema, kao i za veću informisanost korisnika izvještaja. Izvršena je i ocjena implementacije 44 preporuke date u Izvještaju za 2016. godinu, od kojih su u 2017. godini **samo dvije realizovane, dok je djelimično realizovano 10 preporuka**.

¹ Od 19.04.2018. godine broj: 01,02-02-257/18

² Općina Zavidovići i Općina Velika Kladuša

³ Što uključuje dodatnu reviziju sa iskazanim rashodima i izdacima u iznosu 515.074 KM

⁴ Za sedam Kazneno popravnih zavoda budžet se planira u jednom iznosu na razdjelu Federalnog ministarstva pravde kao jedna glava za sve KPZ-ove

Izvršena je i analiza postupanja za prethodno datih 839 preporuka kod 48 subjekata, koji su bili predmet revizije za 2016. godinu ili ranije. Analiza i ocjena postupanja po preporukama se nije vršila kod preostala 33 subjekta kod kojih su se revizije ili obavljale po prvi put ili je proteklo više od 10 godina od prethodne revizije. Kod subjekata kod kojih je vršena analiza postupanja po preporukama, utvrđeno je sljedeće: **51% preporuka je potpuno implementirano ili je realizacija u toku, 45% preporuka nije implementirano, a 5% preporuka je bez ocjene ili je ocjenjeno kao neprevodivo**, zbog protoka vremena. **Zavodi, fondovi i agencije kao i prethodne godine pokazuju najbolji stepen implementacije preporuka, dok kantoni i jedinice lokalne samouprave pokazuju najlošiji stepen implementacije preporuka.**

Za detaljniji pregled najvažnijih nalaza iz revizija za 2017/2018. godinu, vidjeti prilog Saopćenja.

U skladu sa članom 16. Zakona o reviziji, svi konačni izvještaji dostavljeni su revidiranim i drugim nadležnim institucijama, te objavljeni na web stranici Ureda za reviziju institucija u FBiH: www.vrifbih.ba.

Prilozi:

1. Pregled revidiranih subjekata, datih mišljenja i broja preporuka za 2017. godinu
2. Rezime najvažnijih nalaza iz obavljenih finansijskih revizija

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić, dipl.oec.

PRILOZI

PRILOG 1: PREGLED REVIDIRANIH SUBJEKATA, DATIH MIŠLJENJA I BROJA PREPORUKA ZA 2017. GODINU

RED. BROJ	SUBJEKT REVIZIJE	DATO MIŠLJENJE ZA FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE	DATO MIŠLJENJE ZA USKLAĐENOST	BROJ DATIH PREPORUKA
1	Izveštaj o izvršenju Budžeta za 2017. godinu	S rezervom	S rezervom	36
2	Parlament FBiH	Pozitivno	S rezervom	23
3	Ured predsjednika FBiH	Suzdržano	Pozitivno	11
3	Ured potpredsjednika FBiH			
3	Ured potpredsjednika FBiH			
4	Vlada Federacije BiH	Pozitivno	S rezervom	22
5	Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova	Pozitivno	Pozitivno	11
6	Federalno ministarstvo pravde	Pozitivno	S rezervom	20
7	Federalno ministarstvo finansija	Pozitivno	S rezervom	27
8	Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije	S rezervom	S rezervom	12
9	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	Pozitivno	S rezervom	15
10	Federalno ministarstvo zdravstva	Pozitivno	S rezervom	15
11	Federalno ministarstvo trgovine	Pozitivno	Pozitivno	2
12	Federalno ministarstvo prostornog uređenja	Pozitivno	S rezervom	18
13	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	S rezervom	S rezervom	22
14	Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida rata	Pozitivno	S rezervom	26
15	Federalno ministarstvo poduzetništva, razvoja i obrta	Pozitivno	S rezervom	19
16	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	S rezervom	S rezervom	26
17	Federalno ministarstvo kulture i sporta	S rezervom	S rezervom	31
18	Federalno ministarstvo raseljenih lica i izbjeglica	Pozitivno	Pozitivno	9
19	Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke	S rezervom	Pozitivno	10
20	Federalno ministarstvo okoliša i turizma	Pozitivno	S rezervom	12
21	Ustavni sud FBiH	Pozitivno	Pozitivno	4
22	Federalno pravobranilaštvo	Pozitivno	Pozitivno	9
23	Agencija za državnu službu FBiH	Pozitivno	Pozitivno	7
24	Federalni zavod za statistiku	Pozitivno	S rezervom	8
25	Federalna direkcija robnih rezervi	S rezervom	S rezervom	23
26	Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH	S rezervom	S rezervom	15
27	Federalni fond za pomoć nastradalim od prirodne nesreće na teritoriji FBiH	Suzdržano	S rezervom	6
28	Kanton Sarajevo	S rezervom	S rezervom	34
29	Hercegovačko-neretvanski kanton	Negativno	S rezervom	33
30	Unsko-sanski kanton	Negativno	S rezervom	17
31	Srednjobosanski kanton	Negativno	Negativno	40
32	Županija Zapadnohercegovačka	Negativno	S rezervom	41
33	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne zaštite Hercegovačko-neretvanskog kantona	S rezervom	S rezervom	13
34	Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Županije Posavske	S rezervom	S rezervom	19
35	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak Tuzlanskog kantona	S rezervom	S rezervom	13
36	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo	Pozitivno	S rezervom	3

37	Ministarstvo za boračka pitanja Kantona Sarajevo	S rezervom	S rezervom	14
38	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike Unsko-sanskog kantona	Pozitivno	S rezervom	5
39	Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Srednjobosanskog kantona	S rezervom	S rezervom	13
40	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi Županije Zapadnohercegovačke	S rezervom	S rezervom	12
41	Ministarstvo za finansije Bosansko-podrinjskog kantona	Pozitivno	S rezervom	9
42	Ministarstvo unutrašnjih poslova Zeničko-dobojskog kantona	S rezervom	S rezervom	13
43	Ministarstvo znanosti, prosvjete, kulture i sporta HBŽ	Pozitivno	S rezervom	10
43	Općina Velika Kladuša (2016. godina)	S rezervom	S rezervom	29
44	Općina Velika Kladuša (2017. godina)	S rezervom	Negativno	
45	Općina Doboj Istok	S rezervom	S rezervom	26
45	Općina Zavidovići (2016. godina)	Negativno	Negativno	33
46	Općina Zavidovići (2017. godina)	Negativno	S rezervom	
47	Općina Usora	Pozitivno	S rezervom	13
48	Općina Doboj Jug	S rezervom	S rezervom	15
49	Federalni zavod za zapošljavanje	S rezervom	S rezervom	38
50	Federalni zavod za mirovinsko i invalidsko osiguranje Federalni zavod za penzijsko i invalidsko osiguranje	Pozitivno	S rezervom	14
51	Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH	Pozitivno	S rezervom	13
52	Komisija za vrijednosne papire FBiH	Pozitivno	S rezervom	8
53	Agencija za nadzor osiguranja FBiH	S rezervom	Pozitivno	23
54	Zavod zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona	Pozitivno	S rezervom	18
55	Županijski zavod za zapošljavanje Livno	Pozitivno	S rezervom	8
56	Zavod za zdravstveno osiguranje Srednjobosanskog kantona/Kantona Središnja Bosna	Pozitivno	Pozitivno	12
57	JU Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo	S rezervom	S rezervom	12
58	Služba za zapošljavanje Zeničko-dobojskog kantona	Pozitivno	Pozitivno	16
59	Služba za zapošljavanje Županije Zapadnohercegovačke	S rezervom	S rezervom	13
60	Služba za zapošljavanje Srednjobosanskog kantona/ Kantona Središnja Bosna	Pozitivno	Pozitivno	8
61	JZU Dom zdravlja Jajce	Pozitivno	S rezervom	17
62	JU za medicinsku rehabilitaciju i banjsko liječenje-lječilište "Reumal" Fojnica	Negativno	Negativno	20
63	Univerzitet u Sarajevu	Suzdržano	Negativno	25
64	Univerzitet "Džemal Bijedić" u Mostaru	S rezervom	S rezervom	17
65	Sveučilište u Mostaru	Suzdržano	Negativno	23
66	Univerzitet u Bihaću - Universitas studiorum Bihigiensis MCMXCVII	Pozitivno	S rezervom	12
67	JU "Studentski centar" Sarajevo	S rezervom	S rezervom	22
68	JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo	S rezervom	Negativno	12
69	JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo	S rezervom	S rezervom	12
70	Rudnik uglja „Gračanica“ d.o.o. Gornji Vakuf-Uskoplje	Pozitivno	S rezervom	5
71	Dioničko društvo Rudnici mrkog uglja „Banovići“ Banovići	Negativno	Negativno	20
72	„Rudnici boksita“ d.o.o. Posušje	S rezervom	Negativno	14
73	JP "Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne " d.d. Mostar	S rezervom	S rezervom	13
74	JP "Međunarodni aerodrom Tuzla" d.o.o. Tuzla	Negativno	S rezervom	19
75	Registar vrijednosnih papira u FBiH d.d. Sarajevo	Pozitivno	Pozitivno	2
76	KJP za gospodarenje državnim šumama "Sarajevo -šume" d.o.o. Sarajevo	S rezervom	Negativno	14

77	JP "Bosansko-podrinjske šume" d.o.o. Goražde	Suzdržano	S rezervom	16
78	JKP "Komunalac" d.o.o. Hadžići	S rezervom	Pozitivno	10
79	JP "Međunarodna zračna luka-aerodrom Mostar" d.o.o. Živinice	Negativno	S rezervom	29
80	Elektronsko računarski centar zdravstva i penzijskog osiguranja d.o.o. Sarajevo	Pozitivno	Negativno	9
81	JKP "Čapljina" d.o.o. Čapljina	Negativno	S rezervom	27
UKUPNO				1365

	Broj datih mišljenja za finansijske izvještaje	Broj datih mišljenja za usklađenost
Pozitivno	35	14
S rezervom	32	58
Negativno	11	11
Suzdržano	5	0
	83	83

PRILOG 2. REZIME NAJVAŽNIJIH NALAZA IZ OBAVLJENIH FINANSIJSKIH REVIZIJA

2.1 IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA ZA 2017. GODINU I KORISNICI BUDŽETA FBiH

Prema podacima prezentiranim u *Izveštaju o izvršenju Budžeta FBiH za 2017. godinu*, u FBiH ostvaren je pozitivan finansijski rezultat (suficit) u iznosu od 112.161.731 KM. Na osnovu provedene revizije, na dato mišljenje o finansijskim izvještajima su najviše uticale obaveze **po pravomoćnim presudama i izvršnim sudskim rješenjima iz radnog odnosa i ostalih sporova, te dospjele obaveze za poticaje u poljoprivredi**, koje nisu teretile rashode 2017. godine, te **zbog kojih se rezultat nije mogao potvrditi za najmanje 81.760.730 KM**. Također, popis imovine, obaveza i potraživanja kod budžetskih korisnika nije izvršen u skladu sa važećim zakonskim propisima iz oblasti računovodstva budžetskih korisnika, što znači da **nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stanjem utvrđenim popisom**.

Utvrđene nepravilnosti u *Izveštaju o izvršenju Budžeta FBiH za 2017. godinu* u dijelu neusklađenosti sa zakonima i propisima, utvrđene su i kod korisnika Budžeta FBiH. Većim dijelom se ponavljaju iz godine u godinu, s obzirom na to da je značajan broj sistemskog karaktera i njihovo rješavanje zahtjeva zajednički pristup više institucija.

Najvažniji nalazi za usklađenost sa zakonima i propisima kod budžetskih korisnika se odnose se na:

- **Neusklađenost poslovanja sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju budžeta za 2017. godinu u dijelu planiranja, realizacije i nadzora nad namjenskim trošenjem budžetskih sredstava, odobravanja tekuće rezerve i formiranju budžetske inspekcije;**
- **Planiranje javne potrošnje bez strateških dokumenata i realnih potreba, nedovoljno praćenje izvršenja odobrenih budžeta i finansijskih planova i nepostojanje mjerenja efekata uloženi sredstava;**
- **Registar budžetskih korisnika nije ustrojen u skladu sa važećom zakonskom regulativom, tako da se i dalje budžetski korisnici koji su jedno pravno lice vode kao više korisnika;**
- **Od strane nadležnih institucija FBiH još uvijek nisu usvojeni Međunarodni računovodstveni standardi za javni sektor.** U skladu sa članom 33. Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH primjenjuju se propisi vezani za budžetske korisnike i vanbudžetske fondove iz oblasti računovodstva i revizije u javnom sektoru. Svrha usvajanja standarda za javni sektor je izrada pouzdanih finansijskih izvještaja;
- **Raspodjela dijela sredstava transfera izvršena je bez primjene mjerljivih kriterija definisanih programima utroška sredstava.** Također, budžetski korisnici nisu vršili adekvatan nadzor nad namjenskim utroškom realizovanih transfera;

- Neki budžetski korisnici imovinu (zgrade i poslovne prostore) iskazuju u finansijskim izvještajima i koriste bez adekvatne dokumentacije o vlasništvu, dok za dio iskazane imovine nisu u posjedu;
- Neriješeno pitanje smještaja federalnih institucija što uzrokuje značajne izdatke za iznajmljivanje imovine;
- Angažovanje po osnovu ugovora o djelu i dalje se vrši za radna mjesta koja su utvrđena pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji;
- Značajan broj budžetskih korisnika nastavio je sa isplatom naknada zaposlenicima za rad u komisijama za redovne poslove iz nadležnosti, na koje se ne plaćaju pripadajući porezi i doprinosi;
- Utvrđene su neusklađenosti pravilnika o organizaciji i sistematizaciji sa stvarnim potrebama budžetskih korisnika, kao i netransparentnost prilikom zapošljavanja;
- Planiranje sredstava za sedam kazneno - popravnih zavoda u Federaciji BiH nije vršeno u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH. Sredstva su planirana i odobrena u jednom iznosu za sve kazneno - popravne zavode, iako su posebne federalne ustanove i iste imaju svojstvo pravnog lica. Također, nije se mogao potvrditi ni način raspodjele sredstava kazneno - popravnim zavodima od strane Ministarstva;
- Nepoduzimanje adekvatnih mjera u cilju naplate potraživanja od krajnjih korisnika kredita za pravna lica i kantone, a za potraživanja starija od šest mjeseci nije izvršen prijenos na sumnjiva i sporna potraživanja;
- Za određeni broj javnih nabavki roba, usluga i radova nije blagovremeno donesen Plan niti započeta procedura nabavke, zbog čega rashodi i izdaci nisu iskazani u pripadajućem periodu. Budžetski korisnici nisu dosljedno pratili realizaciju zaključenih ugovora u skladu sa prihvaćenim ponudama;
- Nedonošenje zakona iz oblasti šumarstva i turizma, kao i neusklađenost među zakonima iz oblasti zdravstva, utiču kako na ukupne prihode tako i rashode na nivou Budžeta FBiH.

2.2. KANTONI

- Finansijski rezultati i ukupni neraspoređeni viškovi rashoda nad prihodima kod pojedinih kantona nisu tačno iskazani zbog neevidentiranih pravosnažnih presuda i izvršnih sudskih rješenja. Nepoduzimanje aktivnosti na rješavanju i izmirenju ovih obaveza za posljedicu ima obračun zatezних kamata, što će rezultirati povećanjem rashoda i značajnim odlivom sredstava u narednom periodu;
- Planiranje budžeta nije se vršilo u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i realnim mogućnostima, a nije uspostavljena ni funkcija budžetskog nadzora;
- Tekući transferi nižim nivoima vlasti nisu realizovani u skladu sa zakonima o izvršenju kantonalnih budžeta, obzirom da nisu ili su utvrđeni nemjerljivi kriteriji za dodjelu tih sredstava, a korisnici sredstava nisu se obavezivali da dostavljaju izvještaje o utrošku sredstava. Isto se odnosi i na sredstva tekuće rezerve;
- Postupci javnih nabavki nisu se u potpunosti provodili u skladu sa važećim propisima o javnim nabavkama (nije se vršio pravilan odabir postupaka, neblagovremeno su pokretani postupci, radi čega su se nabavke vršile na osnovu ugovora zaključenih u prethodnim godinama, evidentan je izostanak nadzora nad realizacijom ugovora, dok su se pojedine nabavke vršile i bez provođenja propisanih postupaka);
- Namjenska novčana sredstva koristila su se, a i dalje se koriste, za održavanje tekuće likvidnosti, što nije u skladu sa propisima kojima je utvrđeno i regulisano njihovo korištenje i potrošnja;
- Nadležna ministarstva nisu zaključila ugovore o koncesijama sa svim subjektima koji eksploataciju prirodnih bogatstava i dalje vrše bez naknade, zbog čega kantoni i općine po tom osnovu gube značajna sredstva;

- **Godišnji popisi nisu provedeni u potpunosti, niti je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog stanja imovine i obaveza sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom;**
- **Računi pravosudnih institucija kod pojedinih kantona nisu uključeni u Jedinstveni račun trezora;**
- **Iskazana potraživanja (i plasmani) po različitim osnovama nisu potpuna i pouzdana, niti se za iste poduzimaju sve propisane mjere naplate;**
- **Evidentan je porast broja lica angažovanih po osnovu ugovora o djelu i to za poslove koji su sistematizovani.**

2.3 KANTONALNA MINISTARSTVA

- **Raspodjela sredstava tekućih transfera vršila se bez jasno utvrđenih kriterija, sa korisnicima sredstava nisu se zaključivali ugovori, niti se sačinjavali izvještaji o utrošku sredstva, niti je vršen adekvatan nadzor nad trošenjem tih sredstava;**
- **Prilikom dodjele sredstava tekućih i kapitalnih transfera ne objavljuju se podaci o korisnicima i iznosima dodijeljenih sredstava, shodno principu transparentnosti iz člana 4. Zakona o budžetima u FBiH. Obzirom da se radi o javnim sredstvima, za koje je jedan od osnovnih principa trošenja potpuna transparentnost, ne možemo se složiti, niti prihvatiti da podaci o korisnicima ovih sredstava, radi zaštite njihovih ličnih podataka, nisu dostupni javnosti, posebno ako se ima u vidu karakter i njihova namjena, kao i osjetljivost ove materije i kategorije korisnika;**
- **Iskazana potraživanja po različitim osnovama su nepotpuna i nepouzdana, a za iskazana se ne poduzimaju sve propisane mjere naplate;**
- **Nisu poštivane ni sve odredbe zaključenih ugovora o koncesijama, niti se vrši adekvatan nadzor nad realizacijom istih, a ni fakturisanje;**
- **Kao i kod kantona, godišnji popisi sredstava i obaveza nisu provedeni u potpunosti, niti je izvršeno usaglašavanje knjigovodstvenog sa stanjem;**
- **Pojedina ministarstva nisu sačinjavala sve obrasce finansijskih izvještaja propisane važećim propisima o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u FBiH;**

2.4 OPĆINE

- **Nije uspostavljen odgovarajući sistem internih kontrola i usklađenost poslovanja sa zakonskim propisima. Nisu doneseni svi potrebni interni akti, doneseni akti nisu usklađeni sa važećom regulativom, isti se ne provode dosljedno i u potpunosti, niti se vrši nadzor nad njihovom primjenom;**
- **Kod pripreme, izrade i donošenja budžeta, kao i kod budžetskog izvještavanja, općine se nisu pridržavale odredbi Zakona o budžetima u FBiH i Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;**
- **Zbog nepravilno provedenih računovodstvenih postupaka kod pojedinih jedinica lokalne samouprave, nisu se mogli potvrditi iznosi iskazanog finansijskog rezultata, kao ni iskazano stanje akumuliranog deficita, odnosno, suficita;**
- **Ulaganja u objekte komunalne infrastrukture, čije je upravljanje, finansiranje i unapređenje djelatnosti u nadležnosti jedinica lokalne samouprave, nisu evidentirana kao ulaganja u stalna sredstva, već kao kapitalni transferi. Nije osiguran potpun i adekvatan nadzor nad korištenjem ovih sredstava;**
- **Nije osiguran potpun nadzor nad prikupljanjem i naplatom neporeznih prihoda, ne vode se pomoćne evidencije, niti se vrši usaglašavanje sa iskazanim evidencijama u knjigovodstvu, radi čega ne možemo potvrditi iskazana potraživanja. Ne poduzimaju se ni sve potrebne (propisane) mjere i radnje naplate potraživanja;**
- **Nisu uspostavljene cjelovite evidencije o prikupljenim namjenskim sredstvima kod većeg broja jedinica lokalne samouprave, a ni evidencije o realizaciji tih sredstava za definirane namjene;**

- Kao i kod ostalih revidiranih subjekata, nabavke su se vršile bez odabira odgovarajućih postupaka i bez provođenja propisanih procedura ili na osnovu zaključenih ugovora u prethodnim godinama, bez zakonskog osnova zaključivani su aneksi ugovora, nije se pratila realizacija ugovora;
- Nisu se provodili cjeloviti godišnji popisi imovine i obaveza, niti je vršeno usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem;
- Nisu iskazane obaveze po dugoročnim kreditima u bilansnim pozicijama pojedinih jedinica lokalne samouprave. Uglavnom se radi o dugoročnim kreditima vezanim za rekonstrukciju i izgradnju lokalnih vodovoda;
- Još uvijek nisu okončane aktivnosti na uspostavljanju trezorskog načina poslovanja kod svih jedinica lokalne samouprave;
- Nije uspostavljena interna revizija kod većeg broja jedinica lokalne samouprave, iako pojedine općine i nemaju uslove, a ni kapacitete za istu.

2.5 ZAVODI, FONDOVI, AGENCIJE I JAVNE USTANOVE

- Nije uspostavljen funkcionalan sistem internih kontrola kod finansijskog upravljanja i kontrole;
- Nisu dosljedno primjenjivane odredbe Zakona o budžetima u FBiH u dijelu izrade, rokova i donošenja finansijskih planova
- Neriješen status imovine (poslovnih objekata) koja je evidentirana u knjigovodstvenim evidencijama bez validne dokumentacije;
- Nisu poduzete adekvatne mjere na naplati sumnjivih i spornih potraživanja, zbog čega su ista u značajnom iznosu nenaplativa;
- Slabosti u provedbi Zakona o javnim nabavkama (planiranje nabavki, nabavke roba koje nisu planirane u Planu nabavki, vršenje nabavki bez provođenja postupaka javnih nabavki, neblagovremeno pokretanje postupka javne nabavke, nabavke su vršene na osnovu ugovora zaključenih u prethodnim godinama i praćenje realizacije ugovora);
- Popis imovine i obaveza nije izvršen detaljno i sveobuhvatno, niti je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog stanja imovine i obaveza sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, shodno važećim propisima;
- Isplaćivane su neto plaće zaposlenim bez uplate pripadajućih poreza i doprinosa, što nije u skladu sa važećim zakonskim propisima;
- Vršene su isplate razlika plaća kroz stimulacije za nadprosječne rezultate rada svim uposlenicima, iako nema osnova za isto;
- Neusklađenost osnovnog kapitala iskazanog u poslovnim knjigama, sa iskazanim kapitalom u sudskom registru;
- Isplate naknada iznad neoporezivog iznosa, zbog čega su povećani troškovi pripadajućih poreza i doprinosa, što nije primjereno s obzirom na to da se institucija finansira iz javnih sredstava;
- Prijem uposlenika u radni odnos bez raspisivanja javnih konkursa čime se ne obezbjeđuje transparentnost u zapošljavanju;
- Nisu formirane jedinice za internu reviziju, iako je bila obaveza u skladu sa Zakonom o internoj reviziji;
- U zavodima za zapošljavanje utvrđena je neefikasnost u realizaciji programa aktivne politike zapošljavanja, zbog čega realizacija plana i programa ne prati finansijski plan, kao i nedovoljna kontrola zaključenih ugovora u cilju efikasnog trošenja javnih sredstava i postizanja veće stope zaposlenosti.

- Na univerzitetima utvrđeno je **angažovanje vanjskih saradnika (akadenskog osoblja), kao i zaposlenika za izvođenje nastave po ugovoru o djelu za poslove iz nadležnosti institucija** koji su utvrđeni pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji. U 2017. godini nije izvršena integracija Univerziteta u Sarajevu i Sveučilišta u Mostaru iako je bila obaveza u skladu sa kantonalnim zakonima o visokom obrazovanju.

2.6. PREDUZEĆA U VEĆINSKOM DRŽAVNOM VLASNIŠTVU

- Nisu dosljedno primjenjivane odredbe Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja i Međunarodnih računovodstvenih standarda prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja, što je imalo za posljedicu da nisu realno iskazana sredstva, obaveze, prihodi, rashodi, finansijski rezultat, a samim time ni kapital;
- Nisu evidentirane bespovratne uplate Vlade FBiH u korist državnog kapitala, uglavnom temeljem Zakona o finansijskoj konsolidaciji rudnika uglja u FBiH, zbog čega državni kapital u finansijskim izvještajima nije realno iskazan;
- Nije vršeno mjerenje nadoknadive vrijednosti iskazane imovine na datum bilansa u skladu sa zahtjevima iz standarda, te nisu realno iskazana sredstva i rashodi, odnosno finansijski rezultat;
- Nije izvršena ispravka vrijednosti svih zastarjelih i nenaplativih potraživanja što je imalo uticaja na manje iskazane rashode, a na veće iskazani finansijski rezultat;
- U bilansima su iskazana značajna ulaganja u investicije u toku, koje datiraju još iz perioda prije rata, a nisu vrijednosno usklađene u skladu sa standardima;
- Zalihe nisu vrednovane u skladu sa zahtjevima iz standarda, što je imalo za posljedicu da nije realno iskazana imovina i finansijski rezultat;
- Nisu ažurirane evidencije o pokrenutim sudskim postupcima gdje se preduzeće pojavljuje kao tuženik, te nisu vršena adekvatna rezervisanja u skladu sa zahtjevima iz standarda, što je imalo za posljedicu da su manje iskazani rashodi, a veći finansijski rezultat;
- Nisu uspostavljene adekvatne evidencije o imovini koja je iskazana u finansijskim izvještajima;
- Popis imovine i obaveza nije izvršen detaljno i sveobuhvatno u svim javnim preduzećima, niti je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog stanja imovine i obaveza sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, shodno važećim propisima;
- Nisu redovno uplaćivani javni prihodi (naknade za korištenje šuma, kao ni opća i posebna vodna naknada);
- Određeni broj preduzeća nema uspostavljeno materijalno knjigovodstvo, te nema adekvatnu evidenciju o proizvodnji;
- Nije uspostavljen adekvatan sistem internih kontrola kod značajnog broja revidiranih preduzeća;
- Postupci javnih nabavki nisu provedeni u potpunosti u skladu sa procedurama iz Zakona o javnim nabavkama i provedbenim aktima što se manifestiralo kroz:
 - Neodgovarajući izbor postupka. Najčešće je izabran pregovarački postupak bez objave obavještenja o javnoj nabavci;
 - Postupci nisu pokrenuti blagovremeno;
 - Nabavke su vršene na temelju ugovora zaključenih u prethodnim godinama;
 - Razdvajanje (dijeljenje) pojedinih postupaka u cilju izbjegavanja konkurencije;
 - Žalbe ponuđača (prigovori na tehničke karakteristike proizvoda);
 - Ugovori se često dodjeljuju istim izvođačima.